

שתי משניות ליום משנה שלמה

יו"ל ע"י משנה שלמה
העמותה להנחלת אהבת התורה
ואהבת ישראל (ע"ר)

מס' עמותה: 580553329

משנה שלמה עמותה
להנחלת אהבת התורה
ואהבת ישראל (ע"ר)

טל': 052-5802345 מייל: mishna.shlema@gmail.com
כתובת: עין שמש 23 גני תקווה 55900

פרויקט שתי משניות ליום - לעילוי נשמת
הרה"ק רבי אברהם מתתיהו ב"ר מנחם נחום זצוק"ל כ"ק האדמו"ר מסטפנסט
הרה"ק רבי חיים זאנוויל ב"ר משה זצוק"ל כ"ק אדמו"ר מריבניץ

"תנא דבי אליהו כל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן העולם הבא שנאמר: "הליכות עולם לו"
אל תיקרי הליכות אלא הלכות". - רש"י: הלכות - משנה וברייתא, הלכה למשה מסיני.

הלימוד היומי לטובת נשמת

הרה"ק רבי מרדכי יפה ב"ר נח מלעכוויטש זצ"ל
הרה"ק רבי יום טוב נעטיל ב"ר מנחם מטשעכוויטש זצ"ל
הגאון רבי ישכר שלמה ב"ר יצחק טייכטאל זצ"ל
הגאון רבי רפאל ברוך בהג"ר זלמן סורוצקין זצ"ל

משנה ג'

להבנת המשניות הבאות נזכיר כמה הלכות:

- כל הדברים שאסור לעשותם משום 'שבות', לא גזרו עליהם בערב שבת בזמן בין השמשות. כלומר שאסור לעשותם רק בשבת עצמה, אולם בזמן בין השמשות מותרים הם. וכן מה שהתירו לעשות בזמן בין השמשות הוא רק לצורך מצווה, או משום דוחק.
- אין מערבים עירוב תחומים אלא רק לדבר מצווה.
- שעת קניית העירוב היא בערב שבת בזמן בין השמשות.
- המערב עירוב תחומים, צריך שיהא הוא ועירובו במקום אחד, כלומר שיוכל לאכול את מזון העירוב בזמן בין השמשות במקום שהתכוון לשבות בו.

רבינו עובדיה מברטנא

נתנו באילן - העומד ברשות הרבים, ויש בו ארבעה טפחים על ארבעה טפחים או יותר.

למעלה מעשרה אין עירובו עירוב - דכיון דהאילן רחב ארבעה, למעלה מעשרה הוי רשות היחיד, והוא קנה שבינתו ברשות הרבים, וכיון דאי הוי בעי למשקל עירוביה ומיכליה בשעה שהעירוב זוכה לו, דהיינו בין השמשות, לא מצי שקיל ליה, דמייתי מרשות היחיד לרשות הרבים - לא הוי עירוב.

למטה מעשרה הרי זה עירוב - דלמטה מעשרה כרמלית היא, דכל משלושה ועד תשעה ברוחב ארבעה כרמלית היא, וכיון דאי שקיל ליה לעירוביה, אין כאן אלא איסור שבות, הרי זה עירוב.

ומתניתין רבי היא דאמר כל דבר שהוא משום שבות לא גזרו עליו בין השמשות. ובשעה שהעירוב זוכה לו, דהיינו בין השמשות, מצי שקיל ליה, ונמצא הוא ועירובו במקום אחד, הילכך הוי עירוב.

נתנו בבור - שבכרמלית, כגון שבבקעה ושבשדות, ונתכוין לשבות בבקעה או בשדה, הרי זה עירוב, דבור עצמו רשות היחיד, והוא קנה שבינתו כרמלית, ובשעה שהעירוב זוכה לו - דהיינו בין השמשות - מצי שקיל ליה, כרבי דאמר "כל דבר שהוא משום שבות לא גזרו עליו בין השמשות".

אפילו גבה מאה אמה - ואין למטה רוחב ארבע, דלאו רשות היחיד הוא, ואע"ג דלמעלה רחב ארבע. דהא עירוב על גבי מקום ארבע בעינן.

נתנו את העירוב **באילן** העומד ברשות הרבים, ורחבו ארבעה על ארבעה טפחים או יותר, והעירוב מונח **למעלה מעשרה טפחים** שדינו שם כרשות היחיד - **אין עירובו עירוב** בגמרא מבואר: שנתכוון לשבות מתחת לאילן ברשות הרבים, וכיוון שהניח את עירובו בעץ למעלה במקום שנחשב כרשות היחיד, נמצא שאין הוא ועירובו נמצאים במקום אחד, שהרי בשעת קניית העירוב שהוא בין השמשות, לא יוכל להוריד את העירוב מהעץ, שהוא רשות היחיד, למקום שבינתו, שהוא רשות הרבים, כדי לאכלו שם, לפיכך אין עירובו עירוב, **למטה מעשרה טפחים** אבל אם הניח את העירוב בעץ למטה מעשרה טפחים - **עירובו עירוב** שלמטה מעשרה טפחים בעץ דינו ככרמלית, והרי איסור ההוצאה מכרמלית לרשות הרבים הוא איסור 'שבות' היינו מדברי סופרים, וכיוון שכל דבר שהוא משום שבות לא גזרו עליו בזמן בין השמשות במקום מצווה (כמבואר בהקדמה למשנה). נמצא שהוא ועירובו נמצאים במקום אחד, שכן בשעת קניית העירוב, בין השמשות, יכול הוא להוריד את עירובו מן העץ למקום שבינתו, כדי לאכלו שם. ואע"פ שהוא משתמש באילן, הרי אף איסור זה אינו אלא מדברי סופרים, ולא גזרו עליו בין השמשות, לפיכך עירובו עירוב. **נתנו** את העירוב **בבור** הנמצא בשטח הנחשב כרמלית, כגון בבקעה, והתכוון לשבות בבקעה, **אפילו** אם הבור **עמק מאה אמה** והרי הוא נחשב כרשות היחיד - **עירובו עירוב** מהטעם שביארנו לעיל, שהאיל ואיסור ההוצאה מרשות היחיד לכרמלית הוא איסור 'שבות', וכל דבר שהוא משום שבות לא גזרו עליו חכמים בזמן שבין השמשות, נמצא שהוא ועירובו נמצאים במקום אחד, שהרי בשעת קניית העירוב, שהוא בין השמשות, יכול הוא להוציא את עירובו מן הבור כדי לאכלו במקום שבינתו בכרמלית. **נתנו** את העירוב **בראש הקנה או בראש הקנדס** מוט, **בזמן שהוא תלוש** שהקנה תלוש מן הקרקע **ונעוץ** בקרקע של רשות הרבים, **אפילו גבוה מאה אמה** הואיל ואין במקום הנחת העירוב ארבעה על ארבעה טפחים - **הרי זה עירוב** שאינם רשות היחיד, ומותר להוריד משם את העירוב למקום שבינתו, שהוא ברשות הרבים. אבל אם הם מחוברים לקרקע - אינו עירוב, לפי שאסרו חכמים ליטול משם את העירוב, גזירה שמא

לעילוי נשמת

מורי ורבי הרה"ק יצחק יגן ב"ר יעקב ורחל זצוק"ל
מור"ר אבי דוד שלום ב"ר שלמה דב וברכה שיפמן ע"ה
הרבנית פעריל דבורה ע"ה בת הרב ישראל צבי יאיר
מרת חיה רויזא בת מוה"ר נטע צבי שלאינגר ע"ה

לקבלת המשנה היומית למייל או לוצאפ ולהנצחות

ניתן לשלוח מייל לכתובת: mishna.shlema@gmail.com

או לשלוח הודעה לנייד: 052-5802345 או: 053-4287288

יקצוץ את ראש הקנה או את ראש הקונדס, בשעה שיטול את העירוב, או שמא יתלשם שיחשוב שנעוצים הם ואינם מחוברים. וכיוון שגזירה זו היא משום איסור מלאכה של תורה, אף בין השמשות אסור לעשותה, ונמצא שאין הוא ועירובו במקום אחד. **נְתָנוּ** את העירוב **בְּמַגְדָּל** בארון (שהוא בצורת מגדל) וְאֵבֶד הַמִּפְתָּח היינו שנעל את הארון ואבד המפתח, אזי אם אפשר להוציא את העירוב מהמגדל בבין השמשות גם בלי מפתח, כגון שהמנעול קשור בחבלים ואפשר לחתוך אותם בסכין, שהואיל ומקלקלים בחיתוך החבלים, אין כאן אלא איסור שבות, ולא גזרו עליו בין השמשות - **הֲרִי זֶה עִרּוּב** שהרי הוא ועירובו נמצאים במקום אחד, מאחר שיכול לחתוך את החבלים בשעת קניית העירוב ולהוציא את עירובו מן הארון. **רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אָמַר: אִם אֵינוּ יוֹדְעֵי שְׁהַמִּפְתָּח בְּמַקוֹמוֹ** ויש לחשוש שאבד ולא ימצאונו - **אֵינוּ עִרּוּב** שסובר רבי אליעזר: 'אין כלי ניטל אלא לצורך תשמישו', ואסור לטלטל את הסכין כדי לחתוך את החבלים, שאין משתמשים בסכין בשבת אלא רק לצורך חיתוך אוכל, וכיוון שיש כאן שני איסורי שבות, טלטול הסכין, וחיתוך החבלים, אף בין השמשות גזרו עליהם, מכאן שאי אפשר להוציא את העירוב בלי המפתח, ונמצא שאין הוא ועירובו נמצאים במקום אחד, לפיכך אין עירובו עירוב. ואין הלכה כרבי אליעזר.

המשך רבינו עובדיה מברטנורא משנה ג'

תלוש ונערץ - הוא דהוי עירוב, אבל מחובר לא הוי עירוב, משום דכי שקיל ליה גזירה שמא יקטום, לפי שהקנה רך הוא, איכא למיגזר שמא יקטום כי שקיל ליה. אבל אין קשה הוא, ובין השמשות לשמא יעלה ויתלוש לא חיישינן. אבל קטימת קנה, אידי דרכיכא ודאי מקטמא, ומחייב משום קוצר. **אי נמי:** קנה וקונדס מיחלף ליה מחובר בתלוש, דקנים הרבה תלושין נעוצים ונראין כמחוברים, משום הכי איכא למיגזר שמא יקטום במחובר ויחשוב שהוא תלוש. אבל באילן ליכא למיגזר שמא יעלה ויתלוש, ויטעה לחשוב דתלוש הוא.

נתנו במגדל - של עץ.

ואבד המפתח הרי זה עירוב. וכגון שהמנעול קשור בחוטים וחבלים, שאם לא ימצא המפתח אי אפשר לחתכן אלא בסכין. **תנא קמא סבר:** הואיל ואפשר לפתוח על ידי שיחתוך החבלים בסכין, אין כאן איסור סקילה אלא איסור שבות, דמקלקל הוא בחתיכת החבלים וכל המקלקלים פטורים. ואיסור שבות בין השמשות, בשעת קניית העירוב לא גזרו בו כדאמרן, הילכך הוי עירוב, דמצי מייתי סכין ויחתוך לחבלים ושקיל לעירוביה. **ורבי אליעזר סבר:** אין כלי ניטל אלא לצורך תשמישו, ואסור לטלטל הסכין כדי לחתוך החבלים, שאין תשמישו אלא לחתוך האוכלים, והואיל ואיכא תרתי, טלטול הסכין, וחתיכת החבלים, אפילו לרבי דאמר כל דבר שהוא משום שבות בין השמשות לא גזרו, בכהאי גוונא מודה דגזרו. ואין הלכה כרבי אליעזר.

משנה ד'

רבינו עובדיה מברטנא

נתגלגל חוץ לתחום אינו עירוב – הואיל ויש מביתו שהוא לן שם עד עירובו יותר מאלפים אמה, לא מצי למיזל ולמשקליה. והוא שנתגלגל שתי אמות חוץ לאלפים אמה, שכל אדם יש לו ארבע אמות ממקום עירובו, שתי אמות מצד מזרחו של עירוב ושתי אמות מצד מערבו.

נפל עליו גל – והוא דבעי מרא וחצינא לפנייה, דהויא מלאכה ולא שבות.

תרומה ונטמאת – דהשתא לא חויא לא לדידיה ולא לאחרייני. ואצטריך תנא לאשמעינן נתגלגל חוץ לתחום, ונפל עליו גל, דאי אשמעינן נתגלגל, משום דליתיה גביה, הוי הוא במקום אחד ועירובו במקום אחר, אבל נפל עליו גל, דאיתיה גביה, אימא להוי עירוב. ואי אשמעינן נפל עליו גל, דלא מצי שקיל ליה אלא במלאכה במרא וחצינא, אבל נתגלגל, דאפשר דנשיב זיקא ומהדר ליה לתוך התחום, אימא ליהוי עירוב – קמ"ל. ותנא "נשרף" להודיעך כחו דרבי יוסי, דאע"ג דאינו בעולם משום ספק לא מתסר. ותנא "תרומה שנטמאת", להודיעך כחו דרבי מאיר, דאע"ג דישנו בעולם, ויש לומר העמידנה בין השמשות על חזקתה של קודם לכן וטהורה היתה, אפילו הכי לא אמרינן חזקה לקולא.

משחשכה הרי זה עירוב – דלאחר שקנה בין השמשות אין חוששין לו אם נאבד. הרי זה חמור גמל – דמספקא לן אי קנה ליה עירוב, והכא הויא ביתו, ומחכא יש לו אלפים לכל רוח והפסיד אלפים שמעבר ביתו והלאה; או שמא לא קנה עירוב, ומביתו יש לו אלפים לכל רוח, ולא קנה לעבר עירובו כלום. ומחמת ספק זה נאטר ללכת אלא אלפים אמה שבין ביתו לעירוב, דממה נפשך בהנך משתרי, אבל באלפים דמעירובו ואילך לא, דילמא לא קנה עירוב. ומביתו ואילך נמי לא, דילמא קנה עירוב. נמצא זה מושכו לכאן וזה מושכו לכאן, כאדם המנדיג חמור וגמול, שהחמור הולך לפניו וזה מנדיגו והגמול מאחוריו והוא מושכו וצריך לפנות לפניו ולאחריו.

רבי יוסי ורבי שמעון אומרים ספק העירוב כשר – דאמרינן העמד עירוב על חזקתו, וכשהניחו היה בתוך התחום, והיה טהור, ולא היה עליו גל, לפיכך עירובו עירוב. וכן הלכה.

נתגלגל העירוב חוץ לתחום של אלפיים אמה, ונמצא שאין הוא ועירובו נמצאים במקום אחד, שהרי לא יוכל ללכת לשם בזמן בין השמשות ולהחזירו לתוך התחום. בגמרא מבואר: שהתגלגל העירוב חוץ לארבע אמות אל מחוץ לתחום, שכן הנותן עירובו יש לו עוד ארבע אמות ללכת אל מחוץ לתחום, ונפל עליו גל או שנפל על העירוב גל אבנים, ואינו יכול להוציאו מתחת גל, אלא אם כן יעשה מלאכה האסורה בשבת, שאף בבין השמשות אסור לעשותה, או אם נשרף העירוב, או תרומה ונטמאת או שעירב בתרומה והיא נטמאה שם, והרי אסורה היא באכילה אף לכהנים – אזי, אם אחד מהדברים הללו אירע בערב שבת מבעוד יום היינו לפני כניסת השבת – אינו עירוב שאם התגלגל מחוץ לתחום או שנפל עליו הגל, הרי בזמן קניית העירוב, שהוא בשעת בין השמשות, אין הוא ועירובו נמצאים במקום אחד, כלומר שלא היה יכול לאכול אז במקום שביתתו (ראה הקדמה למשנה הקודמת), ואם נשרף, הרי העירוב לא היה קיים בעולם בזמן בין השמשות, ואם עירב בתרומה ונטמאת, הרי לא היה העירוב ראוי לאכילה בזמן בין השמשות, אולם אם הדברים הללו אירעו משחשכה לאחר כניסת השבת – הרי זה עירוב שהואיל והיה העירוב קיים בין השמשות, קנה לו שביתה, ומעתה אין חוששים לעירוב כלל, ואפילו אם אבד אח"כ עירובו עירוב. אם ספק כגון שאבד העירוב, ויש ספק אם אבד משחשכה, או אם אבד מבעוד יום – רבי מאיר ורבי יהודה אומרים: הרי זה חמור גמל משל הוא למי שמולך חמור וגמל יחד, והוא הולך בין שניהם, שהחמור מלפניו והגמול מאחוריו, נמצא שהחמור מושכו קדימה, והגמול מעכו ומושכו לאחור, כך מי שנולד לו ספק בעירוב, אינו יכול ללכת ממקום העירוב אלפיים אמה לכל צד, שמא אבד העירוב מבעוד יום ולא קנה לו שביתה, ונמצא שמקום שביתתו בעיר ויש לו אלפים אמה מעירו לכל צד, ומצד שני אינו יכול ללכת מעירו אלפיים אמה לכל צד, שמא אבד העירוב משחשכה, ובזמן בין השמשות קנה לו שביתה, ונמצא שיש לו אלפיים אמה ממקום העירוב ולא מעירו, לפיכך מחמת ספק זה אסור לו ללכת אלא אלפיים אמה מעירו לצד העירוב בלבד, שזה הוא רשאי ללכת על כל פנים, אבל אינו רשאי ללכת לא ממקום עירובו ואילך, ולא מעירו לצד אחר. רבי יוסי ורבי שמעון אומרים: ספק העירוב – כשר שאנו אומרים, העמד את העירוב על חזקתו, וכשם שהיה קיים בשעה שהניחו, כך היה קיים גם בזמן בין השמשות ולא אבד אלא משחשכה, לפיכך עירובו עירוב. אמר רבי יוסי: אבטלמוס העיד משום חמשה זקנים בשמם של חמישה מחכמי הדור על ספק העירוב שפשו וכן הלכה.

[להצטרפות לקבוצת 2 משניות ליום לחץ](#)

[אתר ללימוד משניות ואמירת תהילים לפי שם הנפטר/ת \(קריאה/שמיעה\)](#)